

Mitas ar tiesa. Kaip atskirti tikrus faktus apie vakcinas nuo apgaulingų?

Įsibėgėjus visuomenės skiepijimo procesui, viešojoje erdvėje tebesklando daug mitų ir neteisingos informacijos apie vakcinas. Taigi, kokius pagrindinius faktus apie skiepus, jų naudą ir efektyvumą turėtų žinoti kiekvienas?

1. Vakcinos padeda užkirsti kelią ligų plitimui.
2. Vakcina yra laikoma saugiausia ir patikimiausia apsauga nuo gyvybei pavojingų užkrečiamųjų ligų (infekcijų).
3. Skiepais apsaugomas ne tik kiekvienas žmogus, bet ir sukuriama saugi aplinka visuomenei. Tai reiškia: apsaugomi tie, kurie patys negali būti skiepijami, pvz., kūdikiai, silpną imuninę sistemą turintys asmenys, nėščiosios ir pan. Šioms asmenų grupėms kitų grupių vakcinacija naudinga, nes, pasiskiepijus didelei visuomenės daliai, liga nebegali išplisti bendruomenėje.
4. Vakcinuojant žmones, buvo sustabdytas tokių ligų kaip raupai ar poliomielitas, plitimas. Vakcinos „išmoko“ žmogaus imuninę sistemą apsisaugoti nuo konkrečios ligos. Viena iš tokių ligų yra COVID-19.

COVID-19 vakcinos yra medicininiai preparatai, kurie padeda žmogaus organizmui sukurti imuninį atsaką prieš naująjį SARS-CoV-2 virusą ir tokiu būdu apsisaugoti nuo jo sukeltos COVID-19 ligos. Jeigu paskiepytas asmuo vėliau užsikrečia šiuo virusu, jo imuninė sistema tą virusą atpažįsta. Tuomet ji yra pasirengusi su tuo virusu kovoti.

Dalis žmonių nepasitiki vakcinų saugumu. Kodėl mes turėtume pakeisti tokį neigiamą požiūrį? Visos COVID-19 vakcinos buvo išbandytos atlikus klinikinius tyrimus, kuriuose dalyvavo dešimtys tūkstančių žmonių, siekiant užtikrinti, kad jos atitinka nustatytus saugumo standartus ir apsaugo įvairaus amžiaus ir įvairių rasių bei tautybių asmenis. Tyrimų metu nenustatyta jokių rimtų saugumo problemų. Ligų kontrolės ir prevencijos centras bei Maisto ir vaistų administracija (FDA) vykdo vakcinų stebėseną ir tokiu būdu renka duomenis apie galimas su saugumu susijusias problemas, kai šios vakcinos patvirtinamos ir pradedamos naudoti.

Aplanko abejonė skiepytis dėl vakcinų sukeltą šalutinį poveikį? Nors visos vakcinos nuo Covid-19 ligos yra išbandytos ir patvirtintos kaip saugios, tai nereiškia, kad pasiskiepijus jų organizmas neturės jokio atsako į svetimkūnius. Tam tikras šalutinis poveikis gali pasireikšti, bet jis po kelių dienų išnyksta. Gali skaudėti ranką, pasireikšti galvos skausmas, karščiavimas ar kūno skausmai. Tačiau turime suprasti, kad tai nereiškia, kad susirgote COVID-19 liga. Šalutinis poveikis rodo, kad vakcina veikia ir skatina imuniteto formavimąsi. Jei po savaitės simptomai neišnyksta ar pasireiškia sunkesni simptomai, kreipkitės į gydytoją.

Pelus nuo grūdų, mitus nuo faktų apie skiepus atskirti galite labai paprastai, reikia tik žinoti kur ieškoti tikslios informacijos! Nurodome keletą šaltinių, kurie pateikia aktualiausią informaciją šiomis dienomis, ne tik apie vakcinas ir jų saugumą, tačiau ir apie skiepijimosi eigą ir tvarką Lietuvoje.

Bene pats svarbiausias oficialus Lietuvos Respublikos Vyriausybės informacijos šaltinis, kuris skelbia naujienas apie situaciją Lietuvoje- www.koronastop.lrv.lt. Būtent šis puslapis yra skirtas visuomenei, kuriame pateikiama aktualiausia informacija: pagalba verslui, naujausios karantino priemonės, tyrimų rezultatai ir kt. Šiuo metu aktualiausia tema- vakcinavimas. Būtent <https://koronastop.lrv.lt/lt/vakcinavimas> puslapyje pateikiama visa teisinga informacija apie skiepus, jų svarbą, vakcinavimo eigą, šalutinius poveikius ir t.t.. Tinklapyje galima rasti ne tik visuomenei svarbius ir moksliniais tyrimais paremtus faktus, bet suteikiama galimybė pačiam kreiptis į konsultantą, kuris padės Jums rasti atsakymus į rūpimus klausimus. Mokyklos tinklalapio

pagrindiniame puslapyje pateikta tiesioginė nuoroda (paveikslėlis) į šį puslapį, tam, kad galėtumėte kuo greičiau ir paprasčiau rasti informaciją

Kiti informacijos šaltiniai:

- Šiaulių visuomenės sveikatos biuro (ŠVSB) tinklalapis: http://www.sveikatosbiuras.lt/vakcinacija-nuo-covid-19-124?fbclid=IwAR029Vj_BmS3YvTfY_omeCMnuvptkkuob-txjSr_6cgrPPxZR-1iJrLn9k
- Šiaulių miesto savivaldybės tinklalapis, kur gyventojai galės rasti visą informaciją apie vakcinaciją. Ateityje bus daugiau informacijos: nuo aprašymo apie vakcinas iki vakcinavimo centro kontaktų, pavežėjimo paslaugų ir įvairių tvarkos elementų vakcinavimo procese - <https://www.siauliai.lt/index.php?334197637>.
- Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba (VVKT) skelbia informaciją apie vakcinas, jų efektyvumą, šalutinius poveikius ir t.t. - <https://www.vvkt.lt/index.php?2592100020>.
- LR sveikatos apsaugos ministerija (SAM) skelbia įvairią informaciją, jums aktualiais klausimais- www.sam.lrv.lt

Jeigu kiltų daugiau klausimų visada galite kreiptis į mokyklos visuomenės sveikatos specialistę Inesą Jočę.

tel.nr.: 861155988

el.paštas: inesa.joce@sveikatosbiuras.lt

Informacinis pranešimas parengtas remiantis www.kaunoklinikos.lt ir www.koronastop.lrv.lt pateikta informacija.